Qorti tal-Maġistrati (Għawdex)
Bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

MAĠISTRAT DR. SIMONE GRECH B.A. LL.D. MAG. JUR. (EUR. LAW)

Kawża Numru 68/2019

Pulizija
(Spettur Bernard Charles Spiteri)
Vs

Jason Zammit

Illum 7 ta' Novembru 2023

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet imressqa kontra Jason Zammit detentur tal-karta ta' l-identita' Maltija 10174G li permezz tagħhom ġie akkużat talli:

"…9 ta' Gunju 2020 u fil-gimghat u x-xhur ta' qabel fi Rabat, Ghawdex u/jew f' dawn il-gzejjer

1. *Approprja ruhu billi dawwar bi profit ghalih jew ghal persuna ohra, minn haga ta' haddiehor li kienet giet fdata jew ikkunsinnata lilu that titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat u cioe' is-somma ta' EUR 500 u vettura tal-ghamla Fiat Brava bil-pjanca tar-registrazzjoni ABH 118, liema flus u vettura gew afdati jew ikkunsinnat lilu minhabba l-professjoni, industrija, kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tieghu jew minhabba depozitu necessarju u li kienu jappartjenu lil*

Slobodan Kovacevic u/jew persuni ohra u dan sar bi ksur tal-artikoli 293 u 294 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. *U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi bi hsara ghal haddiehor ghamilt qligh ta' aktar minn EUR 500 izda anqas minn EUR 5000 b' qerq ghad-adnnu ta' Slobodan Kovacevic u/jew persuni ohra u dan bi ksur ta' artikoli 309 u 310 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*

U aktar talli bejn id-29 ta' Jannar 2020 u 15 ta' Novembru 2019 fi Xaghra Ghawdex u.jew f' dawn il-gzejjer

3. *Approprja ruhu billi dawwar bi profit ghalih jew ghal persuna ohra, minn haga ta' haddiehor li kienet giet li kienet giet fdata jew ikkunsinnata lilu that titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat, liema ammont tal-hsara huwa ta' aktar minn EUR 500 izda hu anqas minn hamest elef ewro (EUR 5000) liema somma giet afdata jew ikkunsinnata lilu minhabba l-professjoni, industrija, kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tieghu jew minhabba depozitu necessarju u li kienu jappartjenu lil Robin Paul Douglas u lil Margaret Petrucci u/jew persuni ohra u dan sar bi ksur tal-artikoli 293 u 294 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*
4. *U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi bi hsara ghal haddiehor ghamilt qligh ta' aktar minn EUR 500 izda anqas minn EUR 5000 b' qerq ghad-dannu ta' Robin Paul Douglas u Margaret Petrucci u/jew persuni ohra u dan bi ksur ta' artikoli 309 u 310 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*

U aktar talli nhar 16 ta' Dicembru 2019 u fil-gimghat u x-xhur ta' qabel gewwa Rabat, Ghawdex u/jew fi dawn il-gzejjer:

5. *Approprja ruhu billi dawwar bi profit ghalih jew ghal persuna ohra minn haga ta' haddiehor li kienet giet fdata jew ikkunsinnata lilu that titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat, liema ammont tal-hsara mhux ta' aktar minn hamest elef Ewro (EUR 500) liema haga giet afdata jew ikkunsinnata lilu minhabba l-professjoni, industrija,*

kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tieghu jew minhabba depozitu necessarju u li kienu jappartjenu lil Ruben-Joseph Briffa u/jew persuni ohra u dan sar bi ksur tal-artikoli 293 u 294 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

6. *U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi bi hsara ghal haddiehor ghamilt qligh ta' aktar minn EUR 5000 b' qerq ghad-dannu ta' Ruben-Joseph Briffa u/jew persuni ohra u dan bi ksur ta' artikoli 309 u 310 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*

U aktar talli fir-Rabat, Ghawdex u/jew f' dawn il-gzejjer bejn 29 ta' April 2019 u 20 ta' April 2019:

7. *Approprja ruhu billi dawwar bi profit ghalih jew ghal persuna ohra minn haga ta' haddiehor li kienet giet fdata jew ikkunsinnata lilu that titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat, liema ammont tal-hsara huwa ta' aktar minn hamest elef Ewro (EUR 500) liema somma giet afdata jew ikkunsinnata lilu minhabba l-professjoni, industrija, kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tieghu jew minhabba depozitu necessarju u li kienu jappartjenu lil Maria Dolores Camilleri u/jew persuni ohra u dan sar bi ksur tal-artikoli 293 u 294 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*
8. *U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi bi hsara ghal haddiehor ghamilt qligh ta' aktar minn EUR 500 izda anqas minn EUR 5000 b' qerq ghad-dannu ta' Maria Dolores Camilleri u/jew persuni ohra u dan bi ksur ta' artikoli 309 u 310 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*

U aktar talli bejn xhur ta' Ottubru 2018 u ta' Frar 2019 gewwa Rabat Ghawdex u/jew fi dawn il-gzejjer:

9. *Approprja ruhu billi dawwar bi profit ghalih jew ghal persuna ohra minn haga ta' haddiehor li kienet giet fdata jew ikkunsinnata lilu that titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat, liema ammont tal-hsara huwa ta' aktar minn hames mitt Ewro (EUR 500) uzda hu*

anqas minn hamest elef Ewro (EUR 5000) liema somma giet afdata jew ikkunsinnata lilu minhabba l-professjoni, industrija, kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tieghu jew minhabba depozitu necessarju u li kienu jappartjenu lil Catherine Ann Oswald Jones u/jew persuni ohra u dan sar bi ksur tal-artikoli 293 u 294 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

10. *U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi bi hsara ghal haddiehor ghamilt qligh ta' aktar minn EUR 500 izda anqas minn EUR 5000 b' qerq ghad-dannu ta' Catherine Ann Oswald Jones u/jew persuni ohra u dan bi ksur ta' artikoli 309 u 310 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;*
11. *U aktar talli ksirt ordni li ma taghmilx reat iehor fi zmien tlett snin moghitja minn Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) nhar 9 ta' Novembru 2017 u dan bi ksur tal-artikolu 22 tal-Kap 446;*
12. *U aktar talli rendejt ruhek recidiv b' diversi sentenzi mill-Qorti tal-MAgistrati li huma definitive li ma jistghux jigu mibdula jew mhassra u dan ai termini tal-artikolu 49 u 50 tal-Kapitolu 9."*

Rat li din il-kawża ġiet assenjata lil din il-Qorti hekk kif ippreseduta.

Rat id-dokumenti ppreżentati.

Semgħet il-provi.

Semgħet sottomissjonijiet finali.

Rat l-atti kollha ta' din il-kawża.

Ikkunsidrat

Matul is-smigħ tal-provi tressqu varji provi mill-Prosekuzzjoni. Xehed l-Ispettur Bernard Charles Spiteri li spjega bil-ġurament tiegħu r-rapporti li kienu saru miegħu minn diversi persuni u l-investigazzjonijiet li kienu saru in konnessjoni ma' l-istess rapport.

Xehdu wkoll PS 664 u PDS 698u PS 559 li wkoll eżebew ir-rapporti li saru magħhom in konnessjoni ma' dan il-każ.

Xehed ukoll Reuben Briffa li spjega li huwa kien partat zewġ karozzi u ċioe' Mitsubishi Strada u Perugeot 206 ma' vann Toyota Invincible. Spjega li huwa ta pagamenti lil imputat peress li l-Invincible kienet tiswa aktar flus, izda Toyota Invincible qatt ma waslet għandu. In oltre, il-karozzi li partat ma' l-imputat qatt ma daru u baqgħu fuqu bil-konsegwenza li beda jirċievi ċitazzjonijiet dwarhom. Spjega li huwa kien ħallas lil imputat madwar EUR 800 u wara ħafna insistenza, l-imputat kien taħ vettura tat-tip Mini li kellha l-magna maħruqa u spiċċat ġiet miżmuma mill-pulizija. Xehed ukoll James Camilleri li spjega li l-imputat ngħata zewġ vetturi Peugeout u Mitsubishi u EUR 800 biex jingħataw vann. Spjega li illum il-ġurnata l-imputat kien għaddielhom lura EUR 800 billi ħallashom mitt ewro fix-xahar. Il-vetturi izda baqgħu għand l-imputat. Sostna li baqgħu bla vann. Spjega li kienu ngħataw Mini izda din kienet b' magna spiċċuta. Spjega li din il-Mini kien ħadha għand il-mekkanik tiegħu għax l-imputat kien qed isostni li jrid jirranġalha xi ħaġa. Sostna li meta nduna li din il-Mini għandha problema fil-magna u li lanqas ma kienet f' isem l-imputat, huwa baqa' jinsisti li z-zewġ vetturi jingħataw lura lilu izda dawn baqgħu qatt ma waslu lura. Spjega li l-mekkanik kien hareġ il-mini barra fit-triq u din ittieħdet wara xi zmien minn Transport Malta.

Xehed Slobodan Kovacovic li sostna li huwa ta lil imputat is-somma ta' EUR 300 bhala depożitu u EUR 300 għar-reġistrazzjoni u taxi kif ukoll tah il-vettura tiegħu Fiat Brava. Spjega li wara li sari r-rapport, huwa ġie mħallas mill-imputat EUR 300 u ġabar lura l-vettura tiegħu Fiat Brava, izda l-imputat baqalu jaghtiħ lura EUR 300.

Xehdet Margaret Petrucci li spjegat bil-ġurament tagħha li hija ħallset bejn EUR 1500 u EUR 1600 lil imputat. Spjegat li wara li l-imputat Ġie mitkellem diversi drabi mill-pulizija, huwa kien ħalla l-vettura quddiem l-appartament tagħhom. Spjegat izda li l-vettura ma kinitx tiffunzjona u kellhom jagħmlulha varji xogħolijiet fiha. Xehed ukoll Robin Paul Douglas li huma ħallsu EUR 1600 lil imputat. Spjega li nonostante li ħallsu, il-vettura baqgħet ma waslitx għandhom. Kellhom għalhekk imorru jagħmlu rapport mal-pulizija. Spjega li sussegwentement ġew mogħtija il-*logbook* biss tal-vettura. Bl-intervent tal-pulizija u wara trapass ta' żmien, din il-vettura ġiet mħollija fi triq qrib il-Cornucopia Hotel. Spjega li huma ma ġewx mogħtija l-opportunita' li jispezzjonaw il-vettura għaliex din ġiet mħollija abbandunata fit-triq.

Xehdet ukoll Catherine Ann Oswald Jones li spjegat li hija ħallset lil imputat EUR 2,200 biex takkwista karozza u għadha sallum il-ġurnata ma ħaditx il-flus lura, kif ukoll lanqas vettura. Ikkonfermat li l-imputat sellifha karozza izda din il-karozza lanqas kienet ta' l-imputat u sussegwentement ittieħdet mit-triq mis-sid proprju tal-vettura.

Xehdet Maria Dolores Camilleri li għalkemm kienet għamlet ir-rapport, spjegat li hija kienet waslet fi ftehim mal-imputat u ma għadx għandha interess f' dawn il-proċeduri peress li taha zewġ karozzi.

L-imputat għazel li jixhed fejn spjega li fir-rigward ta' Slobodan Kovacevich u l-vettura ABH 118, huwa sostna li ma għadx fadal pendenzi bejniethom stante li huwa kien ħallsu dak li kien għad fadallu jħallsu. Dwar Robin Paul Douglas u Margaret Petrucci, huwa spjega li l-vettura kienet ġiet mgħoddija lilhom billi kien ħalla l-vettura fejn kienu joqgħodu preċedentement. Dwar Reuben Joseph Briffa, l-imputat sostna li huwa hallsu lura EUR 800 li kien tah. Sostna li z-zewġ vetturi li kien tah

Briffa kienu kolpiti b'mandat. Spjega li huwa kien talab li jingħata l-mini lura u imbagħad jirritorna z-zewġ vetturi lura, izda l-mini qatt ma ġiet lura għandhu għax inġabret mill-TM.

L-imputat ikkonferma li huwa wasal fi ftehim bonarju ma' Maria Dolores Camilleri. Dwar Catherine Anne Oswald Jones, huwa spjega li dan kien taha Mini Pajero u peress li kienet ser izzommha, kien talabha biex idawwarha fuq isimha. Spjegat li dan it-trasferiment ma sarx u s-sid qabad u ħadilha l-vettura.

Xehed ukoll Godwin Mizzi li spjega li huwa ġie nkarigat mill-imputat biex jittowja Mini li kellha nofs magna lejn Malta. Spjega li sussegwentement wara xi kwistjonijiet, tħallas tas-servizzi tiegħu mill-imputat.

Ikkunsidrat

Jirriżulta li l-imputat qiegħed jiġi akkużat b' reati ai termini ta' l-artikolu 293 u 294 tal-Kap 9 kif ukoll b' reati ai termini ta' l-artikolu 309 u 310 tal-Kapitolu 9. Dana fir-rigward ta' ħames inċidenti separati. Qiegħed jiġi wkoll akkużat bi ksur ta' ordni li ma jagħmilx reat iehor fi zmien tlett snin bi ksur ta' l-artikolu 22 tal-Kap 446 tal-Liġijiet ta' Malta u kif ukoll qed jiġi akkużat li rrenda ruhu reċidiv ai termini tal-artikoli 49 u 50 tal-Kap 9.

Din il-Qorti fl-ewwel lok sejra titratta l-ewwel għaxar imputazzjonijiet imressqa.

Dwar ir-reat ravvizat fl-artikoli 309 tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta, din il-Qorti sejra tagħmel referenza għal dak li ntqal minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta fil-kaz numru: 300/2016 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Doriette Cuschieri) vs. Joanne Sciberras deċiża fil-15 ta' Diċembru 2022 fejn intqal is-segwenti dwar l-artikoli 308 u 309 tal-Kap 9 li ġew eżaminati flimkien f' dik il-kawża:

"Il-Qorti taghmel referenza ghal kaz Il-Pulizija vs Aaron Mizzi (Qorti ta' l-Appell Kriminali; Imhallef Emeritus Michael Mallia; Appell Numru 225/2014) fejn inghad li "Illi abbazi ta' Artiklu 308 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabiex jissussisti r-reat ta' frodi jew truffa, jehtieg li jikkonkorru s-segwenti elementi: (i) in-ness bejn is-suggett attiv u s-suggett passiv tar-reat, (ii) l-element materjali konsistenti fl-uzu ta' ingann jew raggiri, (iii) l-elementi formali li jikkonsisti f'dolo jew fl-intenzjoni tat-truffar u (iv) l-element ta' dannu patrimonjali. Min-naha l-ohra, fir-rigward tar-reat ta' frodi nnominata kkontemplat fl-Artikolu 309 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sempliċi gidba hija bizzejjed biex twassal ghall-kummissjoni ta' dan ir-reat u l-messa in scena mhiex necessarja. Madanakollu, il-gidba trid tkun tali li twassal ghat-telf patrimonjali tal-vittma hekk kif rikjest mil-ligi.

Illi fl-umli fehma tal-appellanti l-Ewwel Onorabbli Qorti ma ghamlitx interpretazzjoni korretta tal-element ta' dolo hekk kif ikkontemplat fid-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 308 u 309 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. F'dan ir-rigward, l-insenjament tal-Qorti talAppell Kriminali fis-sentenza L-Pulizija vs. Charles Zarb deciza fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Frar tas-sena elf disgha mija tlieta u disghin (1993) huwa car: Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar-reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu ikun konxju ta' l-ingustizzja tal-profitt u b'dan il-mod il-legittima produttivita tal-profitt hija biżżejjed biex teskludi d-dolo. (enfasi talesponent)."

Il-Qorti taghmel referenza ghal kaz The Police vs Konstantin Alexander Anastasiou (Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri); Imhallef Consuelo Scerri Herrera; Deciza 29 ta' Settembru 2020; App Nru: 135/2018) fejn intqal:

For the Crime as configured under the charges of the case the following elements must subsist;

1. The agent must have used the means these being those mentioned in Article 308 (by means of any unlawful practice, or by the use of any fictitious name, or the assumption of any false designation, or by means of any other deceit, device, or pretence).

2. The agent's action must have led the victim to part with an object, the dispossession is with the victims consent.

3. There must be the intention of defrauding another with the intention of making an unjust gain.

4. Finally an actual unjust gain must have actually been made.

Il-Qorti taghmel referenza ghal kaz Il-Pulizija vs George Manicolo (Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri); Imhallef Emeritus Patrick Vella; Deciza 31 ta' Lulju 1998) fejn gie ikkonfermat:

"Sabiex jissussisti r-reat ta' truffa mhijiex bizzejjed is-semplici gidba, il-kliem menzjonier, izda hu necessarju u essenzjali li jkun hemm ukoll l-apparat estern li jaghti fidi u kredibilita' lil dik il-bidba. Dan l-att estern jista' jiehu diversi forom, kultant anke att teatrali. Irid ikun att, jew atti, li jimpressjonaw bniedem ta' intelligenza u prudenza ordinarja u normali, ghandhom ikunu atti frawdolenti li necessarjament iqajmu sentimenti kif indikat fl-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali. Minbarra l-gideb irid ikun hemm l-ingann, ir-raggiri jew is-simulazzjoni li jwasslu sabiex il-vittma jemmen jew ikollu fidi f'dak li qed jigi lilu mwieghed mill-frodatur. Dan l-ingann, ghalhekk, ghandu jkun akkumpanjat b'artifizji. kwazi teatrali, u mhux semplicement weghdiet, promessi u kliem semplici: Ir-reat ikkontemplat fl-artikolu 309 tal-Kodici Kriminali huwa kompriz u involut f'dak ikkontemplat fl-artikolu 308 ta' l-istess Kodici. Dan johrog car minn interpretazzjoni akkurata ta' l-artikoli 308, 309 u 310, kif ukoll fuq l-iskorta talgurisprudenza in materja."

Il-Qorti taghmel referenza wkoll ghal-kaz Il-Pulizija vs Marjanu Zahra intqal (u li sussegwentement giet ikkonfermat mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Deciza 17 ta' Mejju 2012; Appell Numru 139/2011):

'Biex jissussti ir-reat tal-frodi jew truffa gie ritenut kostantement fil-gurisprudenza fis-sentenzi tal-Qrati taghna illi jridu jinkonkorru diversi elementi. Ibda biex irid ikun hemm ness bejn is-suggett attiv u is-suggett passiv tar-reat u cioe' bejn min qieghed jikkometti ir- reat u il- vittma. Hemm imbaghad l-element materjali ta' dana ir- reat u cioe' l'uzu ta' ingann jew raggieri li jwasslu lil vittma sabiex issofri it-telf patrimonjali.

Finalment huwa necessarju li jkun hemm l-element formali tar-reat konsistenti fid-dolo jew fl-intenzjoni tat-truffatur jew frodatur li jinganna u dana sabiex jikseb profitt jew vantagg ghalih innifsu. Jekk xi wiehed jew iktar minn dawn l-elementi huma nieqsa, allura ir-reat tat-truffa ma jistax jisussisti. Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (per Imhallef Carmel. A. Agius) deciza fit-22 ta' Frar 1993, fl-ismijiet Il-Pulizija vs Charles Zarb, il-Qorti ghamlet esposizzjoni ferm preciza studjata u dettaljata ghar-rigward ta'l-elementi ta' dana ir-reat. IlQorti bdiet sabiex esprimiet ruhha b'dan il-mod ghar-rigward ta' dana ir-reat:

"Id-delitt tat-truffa huwa l-iprem fost il-kwalitajiet ta' serq inproprji u hu dak li fl-iskola u fil-legislazzjoni Rumana kien maghruf bhala steljolat u li jikkorrispondi ezattament ghat-truffa tal-Codice Sardo, ghal frodi tal-Kodici Toskan, ghal Engano jew Estafa fil-kodici Spanjol, ghal Bulra f'dak Portugiz, u ghal Esroquerie fil-Kodici Francis ... Id- disposizzjonijiet tal-Kodici taghna li jikkontemplaw ir- reat ta' truffa kienu gew mehuda minn Sir Adriano Dingli mill-paragrafu 5 ta'l-artikolu 430 talKodici delle Due Sicilie li hu identiku hlief ghal xi kelmiet insinjifikanti ghal Kodici Franciz (artikolu 405) avolja dan, il-Kodici delle Due Sicile, it-truffa kien sejhilha Frodi .....". Skond gurisprudenza kostanti, l-ingredjenti ta'l-element materjali ta' dan id-delitt ta' truffa, huma dawn li gejjin.

Fl-ewwel lok bhala suggett attiv ta' dan id-delitt jista' ikun kulhadd. Fit-tieni lok il-legislatur, aktar mill-interess socjali tal- fiducja reciproka fir-rapport patrimonjali individwali, hawn qed jittutela l-interess pubbliku li jimpedixxi l-uzu ta'l-ingann u tar-raggieri li jinducu bniedem jiddisponi minn gid li fil-kors normali tan-negozju ma kienx jaghmel.

Fit-tielet lok hemm l-element materjali tat-truffa u jikkometti d-delitt tat-truffa kull min:

a. b'mezzi kontra l-ligi, jew

b. billi jaghmel uzu minn ismijiet foloz jew

c. ta' kwalifiki foloz jew

d. billi jinqeda b'qerq iehor u

e. ingann jew

f. billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz,

g. jew ta' hila

h.setgha fuq haddiehor jew

i. ta' krediti immaginarji jew

j. sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, cjaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor.

".... Hu necessarju biex ikun hemm ir-reat ta' truffa, li l-manuvri jridu jkunu ta' natura li jimpressjonaw bniedem ta' prudenza u sagacja ordinarja, li jridu jkunu frawdolenti u li hu necessarju li jkunu impjegati biex jipperswadu bl-assistenza ta' fatti li qajmu sentimenti kif hemm indikat fil-ligi. ...."

Dwar l-artifizzji intqal mill-Qorti illi "hemm bzonn biex ikun reat taht l-artikolu 308 illi l-kliem jkun akkumpanjat minn apparat estern li jsahhah il-kelma stess filmenti ta' l-iffrodat. Din it-tezi hija dik accettata fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti anke kolleggjalment komposta fil-kawza "Reg vs Francesco Cachia e Charles Bech (03.01.1896 – Kollez.XV.350) li fiha intqal illi "quell' articolo non richiede solamente una asserzione mensioniera e falza, ma richiede inoltre che siano state impiegate, inganno, raggiro o simulazione, ed e' necessario quindi che la falza asseriva sia accompagnata da qualche atto diretto a darla fede."

Ghar-reati ta' truffa komtemplat fl-artikolu 308 tal-Kodici kriminali, il-Qorti iccitata lill-Imhallef Guze Flores fejn qal illi "kif jidher mid-dicitura partikolari deskrittiva adoperata, hemm bzonn li tirrizulta materjalita' specifika li sservi ta' supstrat ghallverosimiljanza tal-falsita' prospettata bhala vera u b'hekk bhala mezz ta' qerq. Ma huwiex bizzejjed ghal finijiet ta' dak l-artikolu affermazzjonijiet, luzingi, promessi, minghajr l-uzu ta' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjonijiet menzjonjieri tal-frodatur. Il-ligi taghti protezzjoni specjali kontra l-ingann li jkun jirrivesti dik il-forma tipika, kwazi tejatrali, li tissupera il-kawtela ordinarja kontra s-semplici u luzingi, u li taghti li dawk l-esterjorita ta' verita kif tirrendi l-idea l-espressjoni felici fid-dritt Franciz mise-en-scene." "....Kwantu jirrigwarda l-element formali, cioe' kwantu jirrigwarda d-dolo ta' dan ir-reat ta' truffa, jinghad illi jrid jkun hemm qabel xejn l-intenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann l-konsenja tal-flus jew oggett li jkun fi profit ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn il- kliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubbju dwar dan. Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar- reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu ikun konxju ta'l-ingustizzja tal-profitt u b'dan il-mod illegittima produttivita tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d- dolo."

Illi minn dina l-esposizzjoni maghmula mill-Qorti ta'l-Appell li iccittat diversi sentenzi ohra tal-qrati taghna jidher illi l- elementi rikjesti sabiex jisussisti ir-reat tal-frodi baqghu invarjati fi-zmien.

Illi f'sentenza moghtija mill-Corte di Cassazione Penale gie deciz illi element ewelieni fir-reat tal-frodi huwa "l'elemento del'danno patrimoniale" Biex imbaghad jissusti dana it-tip ta' reat huwa necessarju illi jezistu "I tre momenti di cui si compone il reato e' cioe' la produzione dell'artificio, nella successive induzione in errore e nella conseguenziale produzione dell'ingiusto profitto per l'agente." (Cassazione penale sez.II 3 ottobre 2006 n.34179)

Illi ghar-rigward ta' dana l-element soggettiv tar-reat tat- truffa, kif gie ritenut mill-awtur Francesco Antolisei, ikkwotat f'sentenza ohra moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (Il-Pulizija vs Patrick Spiteri deciza 22/10/2004) : "L'agente ... deve volere non solo la sua azione, ma anche l'inganno della vittima, come conseguenza dell'azione stess, la disposizione patrimoniale, come conseguenza dell'inganno e, infine, la realizzazione di quell profitto che costituisce l'ultima fase del processo esecutivo del delitto. Naturalmente occorre che la volonta sia accompagnata dalla consapevolezza del carattere frodatorio del mezzo usato, dell'ingiustizzia del profitto avuto in mira e del danno che ne deriva all'ingannato."

Illi l-artikolu 309 tal-Kapitolu 9, imbaghad jikkontempla ir- reat minuri tal-frodi innominat. Illi ghar-rigward ta' dana ir- reat, ghalkemm l-element tar-"raggiri" jew l- "artifizji", huwa nieqes u allura anke gidba semplici hija bizzejjed ghal kummissjoni ta' dana ir-reat, izda dana irid bil-fors iwassal sabiex il-vittma u cioe' is-suggett passiv ta' dana ir-reat isofri xi telf patrimonjali. Illi kif gie deciz fis-sentenza Il- Puliizja vs Carmela German (Appelli Kriminali Inferjuri 30/12/2004): "Kwantu ghal kwistjoni jekk il-gidba semplici – a differenza ta' l-artifizji u raggiri – tistax tammonta ossia twassal ghar-reat ta' frodi innominata, ir-risposta hija certament fl-affermattiv, basta li tali gidba tkun effettivament tammonta ghal qerq, cioe' intiza jew preordinata sabiex il-persuna l-ohra (il-vittma) taghmel jew tonoqs milli taghmel xi haga li ggibilha telf

patrimonjali bil-konsegwenti arrikkiment ghal min jghid dik il-gidba u basta, s'intendi li tkun effettivament waslet ghal dana it-telf min-naha u arrikkiment minnaha l-ohra.

…Il-Qorti taghmel referenza ghal kaz Il-Pulizija vs Charles Zarb (Qorti tal-Appell Kriminali; Imhallef Emeritus Carmel A Agius; Deciza 22 ta' Frar 1993) fejn intqal:

"Ghar-reat ta' truffa hemm bzonn li tirrizulta materjalita' specifika li sservi ta' substrat ghall-verosimiljanza tal-falsita' prospettata bhala vera u b'hekk bhala mezz ta' qerq.

M'huwiex bizzejjed ghall-finijiet ta' l-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali affermazzjonijiet, luzingi, promessi minghajr l-uzu ta' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjonijiet menzonjeri tal-frodatur. Kwantu jirrigwarda d-dolo, irid ikun hemm lintenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann il-konsenja tal-flus jew oggett li jkun bi profitt ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn ilkliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubju dwar dan.

Jigifieri biex ikun hemm l- element intenzjonali ta' truffa hemm bzonn li s-suggett attiv tar-reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu jkun konxju ta' l-ingustizzja tal-profitt, u b'dan il-mod il-legittima produttivita' tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d-dolo."

Finalment il-Qorti taghmel referenza ghal kaz Il-Pulizija vs Anthony Fountain u Stephen k/a Steve Abela (Qorti tal-Magistrati (Malta) Gudikatura Kriminali; Deciza 15 ta' Dicembru 2011) fejn gie spejgat l-elementi differenti bejn l-artikoli 308 u 309 tal-Kodici Kriminali.

'Illi d-differenza bejn r-reati ipotizzati f'l-artikoli 308 u 309 tal-Kodici Kriminali, kif ukoll l-elementi rikjesti biex jissussistu dawn ir-reati, hija ben stabbilita fil-gurisprudenza taghna.

Fil-Ligi taghna biex ikun hemm it-truffa jew il-frodi innominata irid ikun gie perpetrat mill-agent xi forma ta' ingann jew qerq, liema ingann jew qerq ikun wassal lill- vittma sabiex taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-konsegwenti qligh ghall-agent ... jekk l-ingann jew qerq ikun jikkonsisti f'raggiri jew artifizi - dak li fid-dottrina jissejjah ukoll mis en scene - ikun hemm it-truffa; jekk le ikun hemm hemm ir-reat minuri ta' frodi innominata (jew lukru frawdolenti innominat).

Illi x'jikostitwixxi r-raggiri u l-artifizji ukoll huwa ben stabbilit fil-gurisprudenza taghna. Fi kliem Antolisei:

'artifizio e' ogni studiata trasfigurazione del vero, ogni camuffamento della realta effetuato sia simulando cio che non esiste, sia dissimulando ... cioe che esiste. Il raggiro d'altra parte e un avvolgimento ingenioso di parole, destinate a convincere: piu precisamente una menzogna corredata da ragionamenti idonei a farla scambiare per verita. .... E certo che l'espressione del codice di per se' richiama l' idea di una certa astuzia o di un sottile accorgimento nel porre l'inganno in opera.'

Antolisei jkompli jghid pero li

'nell'applicazione pratica della legge questa idea e' andata sempre piu affievolendosi, fin quasi a scomparire del tutto. Per tal modo si e' finito con l'ammettere che anche la semplice menzogna puo bastare per dare vita alla truffa.'

Illi f'dan is-sens anke l-Qorti ta' l-Appell Kriminali qalet hekk dwar il-messa in xena:

Il-Ligi taghna ma tirrikjediex li l-messa in xena, cioe dawk l-artifizji jew raggiri, kunu xi haga kkumplikata jew arkittetta b'hafna pjanijiet."

Imbaghad dwar l-artikoli 293 u 294 tal-Kodici Kriminali, din il-Qorti taghmel referenza mill-gdid ghall-istess sentenza appena kkwotata fejn intqal:

"L-artikolu 293 tal-Kodici Kriminali jghid:

"Kull min japproprja ruhu, billi jdawwar bi profitt ghalih jew ghal persuna ohra, minn haga ta' haddiehor li tkun giet fdata jew ikkunsinnata lilu taht titolu li jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat, jehel, meta jinsab hati, il-piena ta' prigunerija minn tliet xhur sa tmintax-il xahar:

Izda ebda procediment kriminali ma jista' jinbeda ghal dan id-delitt, hlief bi kwerela tal-parti."

L-artikolu 294 tal-Kodici Kriminali jghid:

"Madankollu, meta d-delitt imsemmi fl-ahhar artikolu qabel dan jigi maghmul fuq haga fdata jew ikkunsinnata lill-hati minhabba l-professjoni, industrja, kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tieghu, jew minhabba depozitu necessarju, l-azzjoni kriminali titmexxa ex officio, u l-piena tkun ta' prigunerija minn seba' xhur sa sentejn."

Il-Qorti hawnhekk taghmel referenza Il-Pulizija vs Alan Azzopardi et (Qorti tal-Magistrati (Malta), Magistrat Dr. Consuelo Scerri Herrera, Deciza 24 ta' Novembru 2000) fejn gie ritenut:

Skond gurisprudenza kostanti u anke skond awturi, generalment huwa ritenut li l-estremi ta' dan r-reat ta' approprazzjoni indebito huma dawn li gejjin:

1. Illi l-pussess tal-haga jkun gie trasferit lis-suggett attiv tar-reat voluntarjament mill-proprjetarju jew detentur, ikun min ikun. Jigi specifikat hawnhekk biex ma jkunx hemm ekwivocita, li l-konsenja da parti tal-proprjetarju jew detentur lil agent jew lis-

suggett attiv tad-delitt, trid tkun maghmula con l'animo di spostarsi del posesso, ghax altrimenti jiffugura mhux r-reat tal-approprazzjoni indebito, imma s-serq.

2. Illi t-trasferiment tal-pussess ma jridx wkoll ikun jimporta t-trasferiment tad-dominju cioe tal-proprjeta ghaliex f'dan il-kaz ma jiffugurax l-element tal-azzjoni indebita (kif fil-fatt gara f'dan il-kaz meta sar il-bejgh).

3. Illi l-oggett irid ikun mobbli;

4. Illi l-konsenjatarju in vjolazzjoni tal-kuntratt jaghmel tieghu il-haga cioe japproprja ruhu minnha jew jbiegha jew jiddistruggiha a proprio commodo o vantaggio;

5. Irid ikun hemm wkoll l-intenzjoni tas-suggett attiv tar-reat li japproprja ruhu mill-oggett li jkun jaf li huwa ta' haddiehor u finalment xi awturi jsostnu wkoll li jrid ikun hemm d-dannu patrimonjali kawzat lil proprjetarju li fil-konfront tieghu tkun saret l-approprazzjoni indebito.

Fuq dan il-punt il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-hamsa ta' Marzu, 1993 fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija v Ali Abdulla Bakush fejn dik il-Qorti ddecidiet li ma tespandix fuq dan l-ahhar element ghaliex hemm teoriji li appena s-suggett attiv tar-reat jdawwar bi profitt ghalih l-oggett, dan minnu nnifsu ikun jikkostitwixxi dannu patrimonjali. Hu x'hinu pero jidher car li lkuncett kollu tal-approprazzjoni indebito huwa koncepit mhux biss fuq l-abbuz ta' fiducja imma fuq il-fatt li pesuna taghmel uzu bi profitt ghaliha minn oggett li jappartjeni lil haddiehor, liema haddiehor ikun fada dak l-oggett f'idejn is-suggett passiv f'wiehed miccirkostanzi li jikkontempla l-artikolu 293 tal-Kodici taghna.

In generali jinghad li fid-dottrina b'approprazzjoni indebito wiehed jifhem li dik il-vjolazzjoni ta' dawn l-kuntratti li bazati kif inhuma fuq il-fidjucja, jissejjah kuntratt

fiducjarju u essenzjalment jikkonsisti fl-istorn tal-haga fdata ghal skop determinat (ara Crivellari - Dei Reati contra la Proprieta – pg. 498; ediz. 1998).

Il-Carminiani fil-ktieb tieghu Elementi Iuris Criminali - (para 1020) jiddefinixxi dan r-reat li huwa jsejjahlu bhala:

"il fatto de quo liu, che avendo ricevuto dal propretario mediante contratto non transiattivo di dominio, una cosa immobile, questa contro i patti e contro la volonta del propretario stesso e converta in uzo proprio con animo di appropriarsela o la distrugge e a proprio lucro e commodo."

Carrara fil-kieb tieghu Diritto Penale taht t-titolu Esposizione dei Delitti Inspecie (vol 4. para 284) li wkoll jissejjah dan r-reat truffa b'mod l-aktar sintetiku, jiddefinixxi dan r-reat bhala:

" la dolosa approprazione di una cosa altrui che si e' ricevuto del propretario per una convenzione non translattiva di domino e da uzo determinato."

Essenzjalment ghalhekk l-approprazzjoni indebito ma hi xejn hlief abbuz ta' fiducja li permezz tieghu wiehed jirrendi bi profitt ghalih haga li tkun giet konsenjata lilu jew fdata f'idejh b'att liberu u spontanju (vide Il-Pulizija v Joseph Mifsud deciza nhar t-tnejn ta' Dicembru, 1992 mill-Qorti tal-Appell Kriminali; Il-Pulizija v Joseph Richmond et deciz nhar l-erbatax ta' Jannar, 1993; Il-Pulizija v Capt. Albert Mallia deciz nhar l-hamsa w ghoxrin ta' April, 1949 u Il-Pulizija v Emanuel Cassar deciz nhar l-ghoxrin ta' Ottubru, 1997.)

B'dan il-Qorti trid tfisser li irid ikun hemm konversjoni u hemm konversjoni inter alia meta l-hati jkun ircieva l-haga biex minnha jaghmel uzu determinat u minflok li jikkommettiha ghal beneficcju tieghu stess jew jiddisponi mill-haga kuntrarjament ghal pattijiet stipulati in buona fede."

Ikkunsidrat

Għandu jingħad ukoll li qabel ma' din il-Qorti tgħaddi biex tagħmel il-konsiderazzjonijiet dwar l-imputazzjonijiet maħruġa ai termini ta' l-artikoli 309 tal-Kap 9 u dawk maħruġa ai termini ta' l-artikoli 293 u 294 tal-kap 9, hemm ħtieġa li wieħed jikkunsidra wkoll il-kwistjoni ta' alternattivita'. Il-Qorti tal-Appell Kriminali (sede inferjuri) fis-sentenza Il-Pulizija vs Annabelle Camilleri (Monreal) (deċiża fil-15 ta' Settembru 2022) tgħid hekk:

"Illi għalkemm il-ġurisprudenza qieset li l-frode innominata huwa reat kompriż u involut f'dak tat-truffa, ma jfissirx li pero l-liġi stess ma tipotizzahomx ukoll bħala reati alternattivi għal dawk li jinsabu fis-Subtitolu III "Fuq il-Frodi". Dan,wara kollox, joħroġ mid-diċitura tal-Liġi li toħloq ir-reat ta' frode innominata fejn l-Artikolu 309 tal-Kodiċi Kriminali jsemmi biċ-ċar li s-sejbien ta' ħtija taħt dan l-artikolu jista' biss jitqies integrat fil-każ fejn xi persuna tkun, bi ħsara ta' ħaddieħor, għamlet xi qligħ ieħor b'qerq, mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-Sub-titolu. Issa kemm ir-reat ta' approprjazzjoni indebita, kif ukoll dawk ta' truffa u frode innominata jinsabu fl-istess Sub-Titolu III intitolat "Fuq il-Frodi" u li lkoll allura jaqgħu taħt it-Titolu IX intitolat "Fuq id-Delitti kontra l-Proprjeta u sSigurta' Pubblika". Dan ifisser li jekk il-qligħ b'qerq ikun pruvat li jkun sar b'xi mezz imsemmi fl-artikoli ta' qabel l-artikolu 309 tal-Kodiċi Kriminali dwar il-frode innominata, allura r-reita' tiskaturixxi minn dawk lartikoli ta' qabel li taħthom il-qligħ b'qerq ikun pruvat li jkun seħħ: approprjazzjoni jew truffa jew xi reat ieħor skont il-każ. U f'każ fejn allura jkun sar qligħ ieħor, bi ħsara ta' ħaddieħor, iżda mhux b'mod imsemmi fl-artikoli ta' qabel l-artikolu 309 tal-Kodiċi Kriminali, f'dak il-każ tkun tista' tiġi integrata r-reita taħt l-artikolu 309 tal-Kodiċi Kriminali konsistenti fi frode innominata.

F'każ fejn ikun hemm fatt ġuridiku wieħed, u r-reati ta' approprjazzjoni indebita, truffa u frode innominata jkunu ġew kontestati b'mod alternattiv għal xulxin, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) tkun trid l-ewwel tikkonsidra jekk il-provi jintegrawx ir-reat ta' approprjazzjoni indebita jew truffa. Jekk issib ħtija tal-approprjazzjoni indebita, il-Qorti tkun trid tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tar-reati l-oħra ta' truffa u frode innominata. Jekk mill-banda l-oħra ssib ħtija fir-reat ta' truffa, tkun trid issib ħtija fir-reat ta' truffa iżda tastjeni milli tieħu konjizzjoni tar-reati t'approprjazzjoni indebita u frode innominate kontestati. Jekk ilQorti ma ssibx li l-Prosekuzzjoni tkun pruvat lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni l-elementi tal-approprjazzjoni indebita jew it-truffa, iżda ssib li persuna tkun, bi ħsara ta' ħaddieħor, għamlet qliegħ ieħor b'qerq, allura tkun tista' ssib ħtija għar-reat ta' frode innominata filwaqt li tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tar-reati l-oħra.

Dan jingħad in bażi għall-ġurisprudenza li tisħaq, f'kuntest ta' imputazzjonijiet naxxenti minn fatt ġuridiku waħdieni: (a) dwar il-formula tal-astensjoni fil-każ ta' imputazzjonijiet mixlija b'mod alternattiv; u (b) l-inkompatibilita ġuridika bejn ir-reati ta' truffa u frode innominata fuq naħa u dak tal-approprjazzjoni indebita fuq l-oħra."

Ikkunsidrat

Fl-isfond ta' dan kollu, din il-Qorti sejra tagħmel dawn l-osservazzjonijiet. Irriżulta mill-provi prodotti li l-vittmi lkoll xehdu li huma għaddew xi flejjes u anke uħud minnhom vetturi lil imputat sabiex dan imbagħad jgħaddilhom vettura li jkunu ftehmu dwarha. Mill-provi rriżulta li nonostante li l-imputat ġie mgħoddi dawn il-flejjes flimkien f' xi okkazzjonijiet ma' vetturi, uħud mill-arranġament finali ma mmaterjalizzax, tant li saru diversi rapporti mal-pulizija u ttieħdet din il-proċedura kriminali kontra l-imputat.

Din il-Qorti sejra tqies kull inċident li tiegħu huwa akkużat l-imputat b' mod separat. Fir-rigward ta' Reuben Briffa, irriżulta li dan għadda lil imputat Mitsubishi Strada u Peugeot 206 flimkien ma' ammont ta' EUR 800 u dana bil-għan li l-imputat jikkonsenjalu vann Toyota Invincible. Skont ix-xhieda miġbura, iz-zewġ vetturi li Briffa għadda lil imputat baqgħu reġistrati f' ismu peress li l-imputat qatt ma dawwarhom fuqu. Irriżulta ukoll li fil-mori tas-smigħ ta' din il-kawża, l-imputat ħallas lura s-somma ta' EUR 800 u kien għadda mini lil Briffa izda din kienet b' magna spiċċuta u finalment din il-vettura nġabret minn Transport Malta peress li Briffa kien ħa din il-vettura għand mekanik ta' l-għazla tiegħu u wara li talab lil imputat jiġi jiġbor din il-Mini lura minhabba problemi li fiha, dan qatt ma mar għaliha bil-konsegwenza li l-mekkanik ħalla din il-mini barra fit-triq u sussegwentement inġabret mill-awtorita' kompetenti.

Il-Qorti meta tifli din ix-xhieda kollha, tqies li fir-rigward ta' dan l-inċident, l-imputat zamm EUR 800 għandu mingħajr ma għadda il-vettura Toyota Invincible lil vittma. Dan baqa' jzommhom sakemm imbagħad waqt is-smigħ ta' din il-kawża, għazel li jhallashom lura. Din il-Qorti mhux ser tidħol fuq kwistjonijiet ċivili dwar il-mini u z-zewg vetturi l-ohra. Tqies iżda li minn kif seħħ dan l-inċident, jirriżulta li kienet qed issir kommunikazzjoni bejn l-imputat u l-vittma izda għalkemm il-ftehim oriġinali kien fuq Toyota Invincible, dawn laħqu ftehim fuq vettura oħra sakemm imbagħad il-vittma bl-għajnuna ta' mekkanik ta' fiduċja tiegħu nnota li dan l-arranġament ma kienx jaqbillu għax il-mini ma kellhiex magna tajba. Ghalkemm irriżulta mix-xhieda ta' Reuben Briffa li sa dakinhar kien għadu ma ngħatax lura s-somma ta' EUR 800, sussegwentement mix-xhieda ta' James Camilleri tat-3 ta' Marzu 2021 irriżulta li l-imputat ħallas lura EUR 800 fil-mori tas-smigħ ta' din il-kawża. Madanakollu, din il-Qorti ma tqisx li ġġe ppruvat li f' dan il-każ ġew ippruvati l-elementi ta' approprjazzjoni in debita għaliex l-imputat u Briffa kienu qegħdin jinneggozzjaw u jiftehmu fuq x' għandu jieħu Briffa minflok it-Toyota Invincible, tant li sussegwentement Briffa stess ha Mini b' rimpjazzament ghat-Toyota Invincible

għand il-mekkanik ta' fiduċja tiegħu. Issa jekk imbagħad din il-mini ma ntgħobotx minnu wara l-parir li taħ il-mekkanik u dan għamel ta' rasu u ħalliha għand il-mekkanik bil-konsegwenza li din inħarġet barra fit-triq u nġabret mit-Transport Malta, ma tidħolx fih din il-Qorti ghal dak li għandu x' jaqsam ma' l-akkużi li għandha quddiemha. Dik semmai hija kwistjoni oħra li tippernja wkoll fuq kwistjonijiet ċivili.

Din il-Qorti lanqas ma tara li l-Prosekuzzjoni ppruvat l-elementi ai termini ta' l-artikolu 309 tal-Kap 9. Din il-Qorti qieset li dan il-każ kien negozju dwar *second-hand cars* li ma marx kif kellu f' moħħu li ser imur Briffa x'ħin evalwa l-vettura Mini offruta mill-imputat tramite l-mekkanik ta' fiduċja tiegħu. Madanakollu din il-Qorti ma tqiesx li f' dan l-inċident ġiet ippruvatha l-mens rea neċessarja ta' l-imputat. In fatti, anke jekk jiġi kkunsidrat li l-imputat f' xi stadju gideb dwar din it-Toyota Invincible, Briffa imbagħad kien lest li jaċċetta li jieħu mini. Jekk jiġi imbagħad ikkunsidrat li l-imputat gideb fuq l-istat li kienet fiha l-mini, u ċioe' dwar il-vijabilita tagħha, xorta waħda din il-qorti ma tqisx li l-Prosekuzzjoni ppruvat l-mens rea li teżigi l-liġi wara tali gidba. Ghaldaqstant, fir-rigward tal-ħames u s-sitt imputazzjoni, din il-Qorti sejra tillibera lil imputat.

Din il-Qorti sejra issa tgħaddi għall-allegat inċident li jirrigwarda t-tielet u r-raba' imputazzjoni. Fir-rigward ta' Margaret Petrucci u Robin Paul Douglas, dawn kienu għaddew lil imputat bejn EUR 1500 u EUR 1600 biex jakkwistaw vettura. Kien biss wara diversi rapporti mal-pulizija u wara trapass ta' zmien, li din il-vettura mwiegħda lilhom ġiet mħollija abbandunata fit-triq u kellhom jagħmlu varji spejjeż fiha sabiex din setgħet tiġi utilizzatha minnhom. Mix-xhieda ta' PS 664 Jason Xerri, irriżulta li l-vettura thalliet lil Petrucci u Douglas f'xi zmien qabel ma' nħarġu l-akkużi odjerni. Irriżulta li l-vettura kellha xi difetti u problemi li kellhom jitranġaw mill-istess Petrucci u Douglas a spejjeż tagħhom izda li qed jippretendu li jiġu

kkumpensati taghhom. Madanakollu, din il-Qorti ghalkemm tosserva li mill-provi li għandha quddiemha kellu jkun bl-intervent tal-pulizija li effettivament il-vettura ġiet mgħoddija lil Petrucci u Douglas mill-imputat, jibqa' l-fatt li effettivament din il-vettura li ftehmu dwarha tħalliet lil Petrucci u Douglas mill-imputat u dana qabel ma' nbdew dawn il-proċeduri. Mhijiex imbagħad kompetenza ta' din il-Qorti li tidħol fuq kwistjonijiet ċivili dwar jekk il-vettura li kienet *second hand,* kellhiex difetti u nuqqasijiet jew jekk hemmx lok ta' xi tip ta' kumpens. Fil-fehma umli ta' din il-Qorti, l-elementi ai termini ta' l-artikolu 293 u 309 tal-Kap 9 ma ġewx ippruvati b' mod partikolari l-mens rea neċessarja. Għalhekk sejra tillibera lil imputat mit-tielet u r-raba' imputazzjoni.

Fir-rigward ta' Maria Dolores Camilleri, din sostniet li hija ma għadx għandha interess f' dawn il-proċeduri peress li taha zewġ karozzi. Din il-Qorti hija konsapevoli li ai termini tal-artikolu 294 tal-kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta, ġialadarba dak li ġie mgħoddi lill-imputat ġie kkunsinnat lilu minħabba l-professjoni tiegħu, tali proċedura għandha titmexxa ex ufficio. Madanakollu, fix-xhieda tagħha Maria Dolores Camilleri ma tatx dettalji dwar dan l-allegat inċident u nsistiet li rranġat ma' l-imputat. Għalhekk, din il-Qorti hija samja mill-aħjar prova dwar x' kien ġara effettivament u għalhekk f' dawn iċ-ċirkostanzi sejra tillibera lil imputat mis-seba' u t-tmien imputazzjoni.

Jifdal iz-zewġ inċidenti relatati ma' l-ewwel u t-tieni imputazzjoni u mad-disa' u l-għaxar imputazzjoni.

Fir-rigward ta' Slobodan Kovacovic, irriżulta li l-imputat kien ġie mgħoddi EUR 600 kif ukoll vettura Fiat Brava. Wara li saru r-rapporti mal-pulizija, l-imputat ħallas lil Kovacovic EUR 300 u dan ħa lura l-vettura tiegħu Fiat Brava. U għalhekk, l-imputat baqalu jħallsu s-somma ta' EUR 300.

Imbagħad fir-rigward ta' Catherine Ann Oswald Jones, din għaddiet lil imputat EUR 2,200 biex takkwista karozza u għadha sallum il-ġurnata ma ħaditx il-flus lura, kif ukoll lanqas vettura. F' xi zmien ġiet mghoddija vettura mill-imputat li ttieħdet lura mis-sid proprju tal-vettura.

Din il-Qorti qieset li mill-provi li tressqu dwar dawn iz-zewġ inċidenti, jirriżulta li l-elementi ta' approprjazzjoni indebita ġew ippruvati. Infatti, irriżulta li l-imputat irċieva flus u anke vetturi mingħand l-allegati vittmi, bl-obbligu li jagħmel uzu minnhom b' mod speċifiku izda minflok ma għamel hekk, dawwar dawk il-flus u/jew dak l-oġġett bi profit għalih. Din il-Qorti tqies li l-imputat kellu l-intenzjoni speċifika li l-oġġetti u/jew flus li ġew fdati lilu jiġu mdawwra minnu bi profit għalih. Għalkemm din il-Qorti sejra tieħu in konsiderazzjoni għal dak li għandu x' jaqsam ma' piena l-fatt li ħafna mill-ammonti ta' flejjes ġew imħallsa lura lill-allegati vittmi, xorta jibqa' l-fatt li kif qalet il-Qorti ta' l-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija versus John Gauci' deċiża fl-14 ta' Frar, 1997, -

'Minn eżami ta' dan l-artikolu jidher ċar li wieħed millelementi essenzjali ta' lapproprjazzjoni indebita, fil-kuntest tal-każ preżenti, huwa kostitwit mill-frażi: "... taht titolu illi jġib miegħu l-obbligu ... li jsir użu minnha speċifikat ...". Speċifikat minn min? Ovvjament minn min ikun ikkonsenja l-ħaġa lill-aġent u minn hadd iżjed. Hija lpersuna li tikkonsenja lħaga u ħadd hliefha li jkollha jedd timponi l-obbligu ossia tispeċifika lill-agent dwar kif ikollu jagħmel użu mill-oġġett ikkonsenjat lilu minnha. Jekk ilkonsenjatur jagħti flus lill-aġent biex dan bihom jixtrilu dar, l-aġent jikkommetti r-reat ta' approprjazzjoni indebita jekk minflok jagħtihom karita'. Jekk il-konsenjatur jagħti flus lill-aġent biex dan jixtrihom armi bi skop ta' serq, laġent ikun approprja ruħu mill-flus indebitament jekk jagħtihom karita', apparti l-kwistjoni tal-moralita'. Jekk jixtrihom armi, allura l-aġent ikun għamel uzu mill-flus kif speċifikat. F'kull każ, fl-indaġini dwar il- ħtija jew le ta' approprjazzjoni indebita, għandha ssir prova ta' l-użu talħaġa speċifikata mill-konsenjatur, u prova ta' jekk l-aġent ma ikunx għamel mill-ħaġa dak l- użu jew użu divers."

Illi din il-Qorti wara li ħadet in konsiderazzjoni l-elementi li jikkostitwixxu r-reat ta' approprjazzjoni bla jedd, tqis li dawn l-elementi ġew ilkoll ppruvati fir-rigward ta' l-ewwel, u d-disa' imputazzjonijiet.

Dwar it-tieni u l-għaxar imputazzjonijiet stante li ser issib ħtija fl-imputat għal dak li għandu x' jaqsam ma' reat ta' approprjazzjoni bla jedd, din il-Qorti sejra tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri ta' dawn l-imputazzjonijiet maħruġa ai termini ta' l-artikolu 309 tal-kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Ikkunsidrat

L-imputat ġie wkoll akkużat li kiser l-ordni li ma jagħmilx reat ieħor fi zmien tlett snin mogħtija minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta fid-9 ta' Novembru 2017. Din il-Qorti hadet konjizzjoni tas-sentenza mogħtjia fid-9 ta' Novembru 2017 u li vera kopja tagħha ġiet eżebita f' dawn l-atti, filwaqt li qed tagħzel li b' applikazzjoni ta' l-artikolu 23(1)(a) tal-Kap 446 tal-liġijiet ta' Malta, titratta lill-imputat għar-reat li dwaru tkun saret dik l-ordni. Hadet in konsiderazzjoni li fir-rigward tas-sentenza tad-9 ta' Novembru 2017, l-imputat kien instab ħati ai termini ta' l-artikolu 293 tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta u talli kien reċediv.

Dwar l-imputazzjoni tar-reċidiva, din ġiet ukoll ippruvatha mill-Pulizija stante li tresqu vera kopji ta' sentenzi li ngħataw fir-rigward ta' l-imputat.

Dwar **piena,** din il-Qorti tqies li b'żieda maċ-ċirkostanzi kollha tal-każ, ġiet eżebita l-fedina penali tal-imputat li minnha jirriżulta li hemm diversi sentenzi reġistrati kontriħ relatati ma' l-istess imputazzjonijiet. Tqies ukoll li jidher li l-imputat ħallas parti mill-ammont dovut lil Slobodan Kovacevic. Madanakollu, fiċ-ċirkostanzi ta' dan il-każ, u anke tenut kont tal-fatt li dawn ir-reati seħħew f' perjodu ta' liberazzjoni

kondizzjonata, din il-Qorti ma għandhiex triq oħra għajr li tinfliġġi piena karċerarja bit-tama li l-imputat jirriabilita' ruħu u ma jkomplix f' dan l-aġir tiegħu. Dan iktar u iktar meta l-istess imputat ġie misjub hati ta' dawn l-istess reati fi tlett okkazzjonijiet oħra preċedentement għal dan il-każ odjern.

Deċide

Għaldaqstant il-Qorti wara li rat l-artikoli 293, 294, 49, 50, 17(b), 20, 31 u 310(1) (b) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u l-artikolu 23(1)(a) u 22 tal-kap 446 tal-Liġijiet ta' Malta, mhux qed issib lil imputat ħati tat-tielet, tar-raba', tal-ħames, tas-sitt, tas-seba' u tat-tmien imputazzjoni, izda issib lil Jason Zammit ħati ta' l-ewwel, id-disa', il-hdax u t-tnax-il imputazzjoni, tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-tieni u tal-għaxar imputazzjonijiet u konsegwentement tikkundannaħ għal piena ta' priġunerija ta' sentejn.

B' riżerva għal kwalunkwe azzjoni ċivili li jistgħu jittieħdu kontra l-istess imputat dwar dawn l-istess inċidenti.

(ft.) Dr. Simone Grech

Maġistrat

(ft.) Diane Farrugia

Deputat Reġistratur

Vera Kopja

Għar-Reġistratur